یادداشت

قاطعیت ایران و عقب‌نشینی غرب

محمدحسن قدیری ابیانه

کارشناس بین‌الملل

تلاش ترامپ برای افزایش تحریم‌ها و تحت فشار قرار دادن ایران نتیجه اطمینانی بود که از سخنان برخی مقامات کشورمان پیدا کرده بود. کاخ سفید به این نتیجه رسیده بود حتی اگر آمریکا از برجام خارج شود ایران به تعهداتش پایبند خواهد بود، بنابراین دلیلی برای پایبندی به تعهداتش نداشت.

از نظر آمریکا اتخاذ مواضع ضعیف از سوی برخی مسئولان کشورمان نشانه ضعف محسوب شده و آنها را به این نتیجه می‌رساند که فشار بر ایران اثر دارد. در این صورت دلیلی برای کنار گذاشتن فشارها وجود نداشته و طبیعتا اقدام به افزایش آن می‌کنند.

همین نگاه اشتباه موجب شد تیم مذاکره‌کننده کشورمان در برجام هیچ ضمانت اجرایی برای عمل غرب به تعهداتش پیش‌بینی نکند در حالی که سازمان بین‌المللی انرژی اتمی به‌عنوان بازرس در خصوص عمل ایران به تعهداتش تعیین شد. در برجام هیچ نشانه‌ای از رعایت حقوق و عزت ملت ایران نیست و عجیب این است که تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای کشورمان هنوز نمی‌خواهد به اشتباه خود پی ببرند و به‌دنبال تکرار این اشتباه به‌واسطه اعتماد به اروپاست. همه کسانی که تصور می‌کردند تعامل و رابطه با غرب می‌تواند به کاهش دشمنی‌های آنها با ملت ایران منجر شود به بطلان نظر خویش پی برده‌اند هر چند ممکن است برخی به خاطر مصالح کوتاه‌مدت سیاسی به این موضوع اعتراف علنی نداشته باشند. در حال حاضر هر چند فرصت ۶۰ روزه ایران به طرف مقابل برای اجرای تعهداتش در چارچوب برجام است و باید به‌سرعت از آن عبور کنیم اما همین موضعگیری‌ها با واکنش‌های تندی از سوی آمریکا و اروپا مواجه نشد و نشان داد هر چقدر موضع ما قوی‌تر و مستحکم‌تر باشد آنها ناچار به عقب‌نشینی هستند. بنابراین باید در ارتباط با سیاست خارجی کشورمان، صرفا یکصدا وجود داشته و همگان خود را با آن صدا هماهنگ کنند. آن صدا مواضع رهبری است که فرمودند: نه جنگ می‌شود و نه مذاکره.

همچنین به‌دنبال انفجار اخیر دو کشتی نفتکش در دریای عمان، مایک پمپئو جان بولتون بدون دلیل ایران را متهم کردند و قاطعانه از نظر خود دفاع کردند در حالی که همه قرائن، ادعاهای مقامات آمریکا را رد می‌کند. در همین حال دونالد ترامپ، رئیس جمهور آمریکا گفته این حادثه امری جزیی است. این تغییر لحن به این دلیل است که آنها می‌دانند در صورت ادامه مواضع خود در محکومیت ایران باید وارد جنگ با کشورمان شوند این در حالی است که می‌دانند جنگ با ایران نتیجه‌ای جز شکست برای آنها ندارد.

ترامپ: حادثه دریای عمان موضوع ناچیز و بی‌اهمیتی بود

دونالد ترامپ، رئیس جمهور آمریکا در گفت‌وگو با مجله تایم مدعی شد دریای عمان در مقایسه با سایر مناطق از اهمیت راهبردی کمتری برای آمریکا برخوردار است و کشورهایی مانند چین و ژاپن هستند که هنوز هم به ذخایر نفتی منطقه وابسته هستند. وی همچنین گفت حادثه دریای عمان و دیگر اقداماتی که به ایران نسبت داده می‌شود ناچیز و بی‌اهمیت است.

به گفته ترامپ، آمریکا شاید برای ممانعت از دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای، به گزینه نظامی متوسل شود اما در مورد توسل به جنگ آن هم با نیت محافظت از ذخایر نفتی جهان، تردید دارد. این اظهارات در حالی مطرح شد که مایک پمپئو وزیر خارجه آمریکا پیشتر مدعی شده بود که آمریکا در پاسخ به حملات اخیر، طیف وسیعی از گزینه‌ها را بررسی می‌کند که البته شامل گزینه نظامی نیز می‌شود.

ترامپ همچنین مدعی شد از زمان آغاز زمامداری وی، خصومت ایران با آمریکا شدت کمتری به خود گرفته است. / مهر

جنگ فعلی، جنگ اراده‌هاست

رئیس جمهور در مراسم بهره‌برداری از پایانه مسافربری «سلام» فرودگاه بین‌المللی امام خمینی(ره) گفت: امروز اساس جنگ بدخواهان با ما جنگ امید یا جنگ اراده‌هاست و آنها می‌خواهند ملت ایران را از آینده توسعه کشور ناامید کنند اما ملت ایران با امید و سرزندگی، دشمنان را در رسیدن به اهدافشان ناامید می‌کند و پیروز جنگ اراده‌ها خواهد بود. حسن روحانی افزود: با وجود همه فشارهای دشمنان و بدخواهانی که می‌خواهند این‌گونه القا کنند که توسعه ایران متوقف شده، ما هر روز شاهد تحرک تازه‌ای در اقتصاد و حرکت بزرگ اجتماعی در کشور هستیم و این روند با شتاب ادامه خواهد یافت. رئیس جمهور با بیان این‌که اقدامات دشمنان برای فشار به ملت ایران و در عین حال عکس‌العمل نظام جمهوری اسلامی ایران در برابر این فشارها افزایش یافته است، تصریح کرد: پایان این نبرد پیروزی ملت خواهد بود چرا که طرف مقابل، ملت نیست و ما نیز با هیچ ملتی نمی‌جنگیم بلکه طرف مقابل ما، عده‌ای سیاستمدار کم‌تجربه هستند. /تسنیم

گزارش خبرنگار جام جم از فعالیت‌های مجتمع آب‌سنگین خنداب (اراک)

ماجرای بازدید از یک «قلب»

مریم شریف‌زاده

سیاسی

کمتر از یک ماه پس از بازدید نمایندگان رسانه‌های کشور از تأسیسات هسته‌ای نطنز و اطلاع از روند اجرایی‌سازی تصمیمات ایران در زمینه کاهش تعهدات برجامی، دو روز پیش نیز اصحاب رسانه بازدیدی از مجتمع آب‌سنگین خنداب اراک داشتند که در این بازدید گزارش دیگری از اقدامات جمهوری اسلامی ایران که مربوط به آب سنگین اراک بود، ارائه شد. تصمیمات ایران در راستای کاهش تعهدات برجامی خود پس از آن صورت گرفت که کشورهای باقیمانده در برجام با وجود گذشت یک سال از خروج آمریکا همچنان پایشان را فراتر از حمایت‌های لفظی نگذاشتند و باعث شدند ایران براساس بندهای ۲۶، ۳۶ و ۳۷ برجام تصمیم به کنار گذاشتن تعهداتش درخصوص رعایت سقف تولید و ذخیره اورانیوم غنی شده و آب سنگین بگیرد. در همین راستا نیز بهروز کمالوندی، سخنگوی سازمان انرژی اتمی ایران در نشست خبری در مجتمع آب سنگین اراک، گفت: شمارش معکوس برای عبور از ذخیره ۳۰۰ کیلو اورانیوم غنی شده آغاز می‌شود و تا ده روز دیگر یعنی ۲۷ ژوئن (۶ تیر) از این سقف عبور می‌کنیم. وی همچنین اعلام کرد طی دو ماه و نیم آینده از سقف ۱۳۰ تن آب سنگین عبور می‌کنیم.

مجتمعی در فضایی سرسبز

صبح دوشنبه براساس اعلام قبلی سازمان انرژی اتمی، نمایندگان اصحاب رسانه ساعت ۶ و ۳۰ دقیقه صبح با دو دستگاه اتوبوس از مقابل این سازمان به سمت مجتمع آب سنگین خنداب اراک حرکت کردند؛ مجتمعی که به‌عنوان اولین و تنها تولیدکننده آب سنگین در ایران است و نیازهای کشور را در راستای بهره‌مندی از انرژی صلح‌آمیز هسته‌ای در این حوزه مرتفع کرده است. ظرفیت تولید این مجتمع در ابتدا ۱۴۱ الی ۱۶ تن در سال طراحی شده بود که با اعمال بهینه‌سازی و در نظر گرفتن تمهیداتی در طراحی و بدون اضافه کردن تجهیزات جدید، ظرفیت فعلی تولید در مجتمع به ۲۰ تن در سال افزایش یافته است.

محل این سایت در شهرستان خنداب در ۸۰ کیلومتری شمال‌غرب اراک است؛ فضایی سرسبز با باغ‌هایی پردرخت و منطقه‌ای میان کوه‌ها و با توجه به قرار داشتن کارخانه آب سنگین در این شهرستان، این مجتمع نیز چند سالی است با همین نام خوانده می‌شود. پس از حدود پنج ساعت و عبور از تاکستان‌های اطراف شهر خنداب به مجتمع رسیدیم.

رآکتور بدون قلب در ساختمان گنبدی

پس از رسیدن به مجتمع و طی کردن مراحل حفاظتی، وارد محوطه مجمع شدیم و در آنجا با دو اتوبوس که مختص این مرکز بود به سمت مزار دوشهید گمنام رفتیم. یك خودروی حفاظت همچنین یك خودروی اورژانس نیز اتوبوس‌ها را همراهی می‌کرد.

براساس برنامه از قبل پیش‌بینی شده بنا بود ابتدا بازدید از رآکتور تحقیقاتی اراک و واحد اکسیژن ۱۸ انجام و سپس نشست خبری بهروز کمالوندی، سخنگوی سازمان انرژی اتمی برگزار شود. اما با تغییر برنامه پس از قرائت فاتحه بر سر مزار شهدا نشست خبری برگزار شد. بعد از نشست خبری و صرف ناهار به سمت سالنی رفتیم که در آنجا دو نفر از مدیران قدیمی مجتمع به مدت یك ساعت توضیحاتی در مورد فرآیند تولید آب سنگین همچنین طراحی رآکتور جدید ارائه دادند که البته بنا شد مطالب عنوان‌شده، رسانه‌ای نشود. سپس توسط ماموران حفاظت تمام وسایل الکترونیکی اعم از گوشی‌های هوشمند، دستگاه‌های ضبط صوت، فلش و... پلمب شد تا در جریان بازدید از بخش‌های مجتمع امکان استفاده از آنها را نداشته باشیم.

پس از آن با اتوبوس‌های ویژه مجتمع به سمت ساختمان گنبدی‌شکل رآکتور حرکت کردیم. همان رآکتوری که براساس برجام، قلب آن یا همان کالندریا خارج شده و صرفا بخش پایه‌ای آن در محل وجود داشت. براساس اطلاعاتی که یکی از مهندسان مرکز ارائه کرد در صورت پایان طراحی رآکتور جدید و ساخت آن، روی قسمت پایه‌ای رآکتور قبلی قرار می‌گیرد و از آنجا که رآکتور جدید کوچك‌تر از قبلی است به‌طور کامل در داخل بخش پایه‌ای رآکتور قبلی قرار می‌گیرد. همچنین یکی از مسؤولان ذی‌ربط توضیح داد که معمولا روی رآکتور با دری چوبی پوشانده می‌شود که صرفا در مواقع بازدید در آن برداشته می‌شود. در داخل آن ساختمان گنبدی‌شکل و بالای رآکتور جرثقیل بزرگی قرار داشت که اقدامات مربوط به جابه‌جایی‌های رآکتور توسط آن انجام می‌شود. بر اساس سخنان مدیر مربوط صرفا دو جرثقیل عظیم‌الجثه از این نوع در ایران وجود دارد، یکی در بوشهر و دیگری هم در این مرکز.

آیا کالندریای قبلی قابل بازیافت است؟

پس از اجرای برجام و در سال ۹۴ حرف و حدیث‌های زیادی درباره پر کردن رآکتور اراک با بتن مطرح شد، حرف و حدیث‌هایی که چندان دقیق نبود. یکی از مدیران سایت در همین زمینه توضیح داد همان‌طور که بارها اعلام شده در جایی که کالندریا یا همان قلب رآکتور قرار می‌گیرد سیمانی ریخته نشده، بلکه داخل لوله‌های کالندریا سیمان ریخته شده و نه محفظه‌های بین لوله‌ها؛ البته کالندریا در همان مقطع برجام از داخل رآکتور خارج شده و در بازدیدهایی که تاکنون برگزار شده، در معرض دید رسانه‌ها قرار نگرفته است. کارشناسی که در این بازدید در جمع خبرنگاران صحبت می‌کرد گفت کالندریا در بخش جداگانه‌ای در سایت نگهداری می‌شود.

این روزها و بعد از مطرح شدن تصمیمات شورای عالی امنیت ملی مبنی بر کاهش تعهدات برجامی ایران بحث‌هایی مبنی بر احتمال متوقف کردن روند بازطراحی رآکتور اراک مطرح شده که البته در زمان بازدید از این رآکتور یکی از مسؤولان مربوطه توضیح داد ما بحث بازطراحی و همچنین تولید رآکتور قبلی را به صورت همزمان و موازی پیش می‌بریم. براساس توضیحات ارائه شده، رآکتور جدید نیز به‌صورت کلی همانند رآکتور قبلی است اما ایمن‌تر بوده و در ضمن قلب آن کوچك‌تر از قبلی است. براساس سخنان یکی از مهندسان، رآکتور جدید به دلیل کوچك‌تر بودن، ساختش نیز مشکل‌تر است در عین حال در مقایسه با قبلی از نوآوری بیشتری برخوردار بوده و حتی زیباتر است. البته به‌رغم این‌گونه اظهارنظرها و تاکیداتی که بارها مقامات مربوطه در زمینه سرعت بازگشت‌پذیری مطرح می‌کنند سؤال مهمی در این زمینه پیش می‌آید که اگر ایران بخواهد به همان رآکتور قبلی برگردد و کالندریایی را که در لوله‌های آن سیمان ریخته شده بازیافت کند چقدر طول می‌کشد و آیا در صورت تصمیم ایران مبنی بر بازگشت به رآکتور قبلی می‌توان دوباره از همان بخشی که در لوله‌هایش سیمان ریخته شده، استفاده کرد یا خیر؟ اما این سؤال همچنان با پاسخ روشن و شفافی از سوی مسؤولان ذی‌ربط مواجه نشده و گویا در این زمینه باید بررسی‌های بیشتری صورت گیرد.

> بخشی از گام اول کاهش تعهدات برجام ایران مربوط به مجتمع اراک است و ایران پایبندی به سقف ۱۳۰ تن آب سنگین را کنار گذاشته است. در مراحل بعدی نیز تصمیمات جدیدی درباره رآکتور اراک گرفته خواهد شد و ممکن است به همان رآکتور قبلی برگردیم

واحد تولید ترکیبات دوتره

پس از گرفتن عکس یادگاری با رآکتوری که قلب نداشت به سمت بخش دیگری از مجتمع که یك سالن بود، رفتیم؛ سالنی که شبیه سوله و انباری بود و واحد تولید صنعتی ترکیبات دوتره نام داشت. پس از آن پیاده به سمت واحد اکسیژن ۱۸ رفتیم. این واحد فروردین امسال از سوی رئیس جمهور افتتاح شد.

اکسیژن ۱۸ یکی از مهم‌ترین دستاوردهای مجتمع آب سنگین است که مصارف پزشکی دارد. در این واحد براساس اطلاعاتی که یکی از مهندسان مربوط ارائه داد از فروردین امسال تاکنون ۶۰ کیلو اکسیژن ۱۸ تولید شده و میزان آن می‌تواند به سالی صد کیلو هم برسد. همچنین براساس اطلاعات ارائه شده از سوی مهندس مجتمع، فقط چند کشور تکنولوژی پیچیده تولید اکسیژن ۱۸ را در اختیار دارند که از جمله آنها می‌توان به آمریکا، ژاپن، روسیه و چین اشاره کرد. قیمت هر گرم از این محصولات به‌صورت عمده ۲۰ دلار و در صورتی که جزئی فروخته شود به صد دلار هم می‌رسد.

در محوطه مجتمع، تعدادی مخازن آتش‌نشانی همچنین لوله‌های تبادل ایزوتوپی دو دمایی وجود داشت. در ضمن حوضچه‌ای نیز در محوطه وجود داشت که باقیمانده آبی که برای تولید آب سنگین و سایر مصارف مورد استفاده قرار گرفته در آنجا جمع می‌شود. نکته‌ای که در زمان بازدیدها از برخی بخش‌های مجتمع از جمله واحد اکسیژن ۱۸ و واحد تولید صنعتی ترکیبات دوتره جلب توجه می‌کرد حضور اندك پرسنل در این مجموعه بود که البته براساس سخنان یکی از پرسنل، این مساله به دلیل قرار داشتن در زمان تعویض شیفت بود و حتی زمانی که قصد داشتیم همچنان سؤالات پیش آمده در ذهنمان را از کارشناس مجموعه بپرسیم، بارها گفته شد که وی دیگر فرصت ندارد و شیفت کاری‌اش به اتمام رسیده است.

محوطه مجتمع آب سنگین اراک بزرگ بود، اما در مجموع پرسنل چندانی در آنجا دیده نمی‌شد و همین مساله احساس حضور در محوطه‌ای آرام و بی‌روح را که چندان پویایی و فعالیت ندارد، تداعی می‌کرد.

در پایان پس از گرفتن چند عکس یادگاری و فك پلمب وسایلمان، مجتمع را به سمت تهران ترك کردیم.

جزئیات ضرب شست اطلاعاتی ایران به سیا

مدیرکل ضدجاسوسی وزارت اطلاعات از انهدام بزرگ‌ترین شبکه جهانی جاسوسی آمریکا در بستر سایبر توسط این وزارتخانه خبر داد و جزئیاتی از این عملیات را تشریح کرد.

به گزارش باشگاه خبرنگاران جوان، این مقام ارشد وزارت اطلاعات اظهار کرد: ضد جاسوسی وزارت اطلاعات در یك رویکرد حرفه‌ای دوموضوع اشراف اطلاعاتی بر جاسوسان حاضر در داخل کشور و ضربه به شبکه‌های جاسوسی را به‌صورت جدی دنبال می‌کند.

وی تصریح کرد: وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی ایران اخیرا برای نخستین بار در جهان در یك اقدام قابل توجه یك شبکه بزرگ جاسوسی سازمان اطلاعات مرکزی آمریکا (سیا) در دنیا را شناسایی و منهدم کرد.

این مقام اطلاعاتی با تاکید بر این‌که فضای سایبری بیشترین فضای مورد استفاده آمریکا برای لطمه زدن است، افزود: سازمان اطلاعاتی آمریکا در دو بخش حملات سایبری و ارتباط امن با جاسوسان خود علیه کشورها از بستر اینترنت استفاده می‌کند.

مدیرکل ضدجاسوسی وزارت اطلاعات با یادآوری این‌که متخصصان این وزارتخانه به سیستم امن آمریکایی‌ها در فضای سایبر اشراف و نفوذ پیدا کرده‌اند، گفت: سازمان اطلاعاتی آمریکا در این شبکه بزرگ جاسوسی برای ارتباط امن با جاسوسان خود از برخی سایت‌ها استفاده می‌کرد که در ظاهر مربوط به سیستم‌های دیگری همچون بهداشت، اقتصاد، ورزشی و... بودند.

وی ادامه داد: به واسطه این اشراف توانستیم در کل جهان سایت‌ها و جاسوسان آمریکایی را شناسایی کنیم.

مدیرکل ضدجاسوسی وزارت اطلاعات توضیح داد: سازمان اطلاعاتی آمریکا در یك سیستم گسترده جاسوسی برای هر منبع و جاسوس خود یك سایت و فضای اختصاصی طراحی کرده بود و به تعداد هر جاسوس سایت وجود داشت. این مقام ارشد اطلاعاتی خاطرنشان کرد: جاسوسان آمریکا در کشورهای خود به صورت عالمانه و خائنانه دست به فعالیت می‌زدند.

وی توضیح داد: منابع و جاسوسان که در این پروژه شناسایی و منهدم شدند منابع حرفه‌ای و خاص برای سازمان اطلاعاتی آمریکا بودند که علیه منافع کشورها از جمله ایران عمل می‌کردند.

مدیرکل ضدجاسوسی وزارت اطلاعات گفت: اطلاعاتی را که در این سیستم به دست آوردیم در اختیار متحدان اطلاعاتی قرار دادیم که در نهایت به شناسایی جاسوسان در دیگر کشورها منجر شد. وی ادامه داد: پس از این اتفاق آمریکایی‌ها احساس خطر کردند و جاسوسان خود را در معرض تهدید دیدند، به همین دلیل فراخوان جهانی دادند و جاسوسان آنها با ملیت‌های مختلف از کشورهای هدف خارج شدند که در نتیجه آن یك شبکه بزرگ اطلاعاتی را از دست دادند. وی افزود: بخشی از جاسوسان فعال در این سیستم به دستگاه‌های قضایی معرفی، محاکمه و حتی اعدام شدند و برخی دیگر نیز به عنوان فرصت به منظور نفوذ بیشتر و شناسایی دیگر عوامل احیا و مورد استفاده قرار گرفتند.

این مقام ارشد اطلاعاتی گفت: جاسوسان آمریکایی در حوزه‌هایی همچون صنعتی، نظامی، هسته‌ای، سایبری، اقتصادی و زیرساختی فعالیت داشتند.

عملیات جدید علیه سیستم جاسوسی آمریکا

وی در بخش دیگری از سخنان خود از عملیات جدید وزارت اطلاعات علیه سیستم جاسوسی آمریکا خبر داد و اعلام کرد: اخیرا با نفوذ اطلاعاتی و پیدا کردن سرنخ‌هایی در زنجیره‌های اطلاعاتی آمریکا به نفرات جدیدی که آمریکایی‌ها استخدام کردند رسیدیم و شبکه جدید را نیز مورد ضربه قرار دادیم.

مدیرکل ضدجاسوسی وزارت اطلاعات خاطرنشان کرد: برخی جاسوسان این شبکه جدید نیز به دستگاه قضایی معرفی شدند و برخی دیگر در مرحله تحقیقات تکمیلی هستند. این مقام اطلاعاتی با بیان این‌که جزئیات این ضربه جدید نیز به‌زودی اطلاع‌رسانی می‌شود، گفت: برخی مستندات ماموران سازمان اطلاعاتی آمریکا در خارج از کشور موجود است که آنها را در زمان خود منتشر می‌کنیم.

وی تصریح کرد: این برای نخستین بار است که یك شبکه گسترده جاسوسی فعال آمریکا در بستر اینترنت در عرصه جهانی و به صورت منسجم شناسایی می‌شود. این مقام ارشد وزارت اطلاعات توضیح داد: ضربه گسترده و بزرگ به سیستم جاسوسی آمریکا توسط وزارت اطلاعات ایران و هم‌پیمانان خارجی ما، در حالی اتفاق افتاده است که این کشور می‌خواهد ایران را منزوی کند.

بر اساس این گزارش، یاهونیوز چندی پیش گزارشی را براساس مصاحبه با ۱۱ افسر ارشد سازمان اطلاعاتی آمریکا منتشر کرد که در آن به شکست این سازمان از سیستم اطلاعاتی ایران اعتراف شده بود.

در این گزارش افسران ارشد سیا این شکست جهانی سیستم اطلاعاتی آمریکا در فضای سایبری از ایران را فاجعه بار، از هم گسیختگی جهانی، شك و بهت و تعطیلی و فروپاشی کامل برنامه‌ها توصیف کرده‌اند.

جینا هاسپل، رئیس سازمان اطلاعات مرکزی آمریکا (CIA) نیز چندی پیش در یك سخنرانی به شکست فاجعه‌بار اطلاعاتی آمریکا از ایران اشاره کرد و گفت: پس از ضربه ایران منابع ما در سراسر جهان از بین رفتند.